

Forslag til forespørgselsdebat om, hvordan vi som samfund kan opnå bedre inklusion af personer med et handicap i vores samfund. Hvordan skaber vi reelle og konkrete muligheder for, at personer omfattet af handicaplovgivningen kan opnå adgang til vores uddannelsessystem og i sidste ende vores arbejdsmarked? Hvordan skaber vi et mere rummeligt uddannelsessystem og arbejdsmarked med fokus på muligheder for personer med et handicap?

(Medlem af Inatsisartut, Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit)

Tak til forespørgselsdebatstiller for at bringe dette emne op, det er nemlig rigtigt vigtigt at få diskuteret, også her i Salen.

Grundlæggende mener Demokraterne at vi må samarbejde om, at skabe en holdningsændring i samfundet, der først og fremmest skal til, for at vi kan ændre på vilkårene for inklusion af mennesker med handicap i samfundet; herunder i erhverv og i uddannelsessystemet.

Et kærligt spark i bagen til vore politikere, det offentlige, erhvervslivet og uddannelsesstederne er allerede givet ved reformen af førtidspensionsloven.

Det er nu op til os alle, at sikre, at vi får udviklet skånejobs, inkluderende uddannelser, men især får integreret handicappede og kognitivt udfordrede mennesker i vores samfund, altså i hverdagen.

Handicap dækker bredt, og at man derfor må have in mente, at forskellige handicap, forskellige mennesker og forskellige tilbud ikke kan ensrettes, men nødvendigvis må sikres en vis bredde, ligesom man må acceptere at inklusion nogle gange ikke kan ske på optimale vilkår, men er der hjerterum og accept er man til gengæld nået rigtigt langt.

Der findes naturligvis foreninger og organisationer vi kan lade os inspirere af i Norden og inden for Rigsfællesskabet. Eksempelvis kan vi nævne et initiativ i Danmark der hedder KLAP, som er et initiativ som Landsforeningen LEV har. Landsforeningen LEV er en privat, landsdækkende forening for mennesker med udviklingshæmning, pårørende og andre interesserede.

KLAP er et initiativ for at få mennesker med kognitive vanskeligheder i job.

Udgangspunktet for KLAP er virksomhedernes behov, og de matcher personer og virksomheder. Inden da afholder KLAP afklarende samtaler med virksomhedernes HR-afdelinger, udpeger en eller flere kontaktpersoner som den ansatte er tilknyttet, og ansættelser sker med 1 måneds justeringstid, så begge parter kan finde sig til rette.

De stiller en række krav til jobtageren; man skal være god til at møde til tiden, man skal ønske et job, være god til at lytte og skal være i stand til selv at komme på arbejde. Til gengæld arbejder denne forening for, at sikre aftaler med firmaer, at hjælpe med samtaler med jobcentrenes konsulenter i områderne, eller assisterer på anden vis pårørende, firmaer eller personer med kognitive vanskeligheder.

KLAP samarbejder med bl.a. Muskelsvindfonden, Landsforeningen LEV, Spastikerforeningen, ADHD-foreningen med mange flere, og de har en høj succesrate for permanente ansættelser.

At få udviklet en sådan ordning i Grønland ville være fantastisk. Man kunne forestille sig, at jobcentre mødes med brancheskoler, uddannelsessteder og foreninger som IPIS, Inooqat, Døveforeningen og de andre foreninger der arbejder med mennesker med forskellige handicaps, og forhørte sig om, hvor stor en andel af mennesker der kunne tænke sig at komme i arbejde. Det er tiltrængt arbejde, og det ville være kærkomment for en del førtidspensionister. At være anderledes betyder ikke at man på nogen måder har ringere værdi som medmenneske, som jobtager eller som en del af samfundet.

Den anden side af det, drejer sig om, at befolkningen, samfundet og erhvervsliv skal vænne sig til, at mennesker med handicap, om de er fysiske, udviklingsmæssige, psykiske eller andre typer udfordringer; er en del af hverdagen, og skal inkluderes.

Jeg er selv et bedre menneske for at kende handicappede af alle nævnte kategorier her. Det er berigende at alle ikke passer ned i en bestemt kasse, og det er altså en del af baggrunden for vores frihed til at være os selv, vort demokratis udvikling og evnen i samfundet til nærvær og anderledeshed som vi slet ikke lægger mærke til, at vore borgere med handicaps og kognitive udfordringer er med i samfundet.

At være kørestolsbruger, gå med rullestativ eller andet kan altså være særligt vanskeligt i de arktiske egne, og derfor skal vi også uddanne vort personale i kommuner, på uddannelser og i forsorgs- og omsorgsarbejde til at huske på den menneskelige side af udfordringerne ved afhentning, hjemmebesøg og inklusion i skoler og på arbejdspladser.

Konkret kunne man i offentlige regi starte med at folkeskoler har særlige pædagogiske tiltag for at oplyse og informere om personer med forskellige typer handicap. Måske kunne Inerisaavik i samarbejde med det offentlige lave oplysningsvideoer på grønlandsk, og bøger til de små, som fortæller om at være anderledes og se anderledes ud.

Kammagiitta-undervisningen kunne følges op af disse konkrete initiativer, med udgangspunkt i FN's Handicapkonvention.

De studie-forberedende uddannelser skal sikre adgang for bevægelsesudfordrede studerende, og det offentlige kunne sikre eventuelle hjælpemidler til disse. Det undrer fortsat Demokraterne, at

en såkaldt IT-rygsæk til blinde,- og svagtseende, eller til personer med skrive,- og læsevanskeligheder endnu ikke er en satsning i Grønland.

Kunne vi ikke nedsætte en styregruppe i det offentlige til at afdække, samtale og opsøge?

Efter Demokraternes opfattelse er mangfoldighed på alle måder absolut afgørende for Grønlands fremtid.

Med disse ord takker vi for debatten i dag.